

Kulturális ajánló

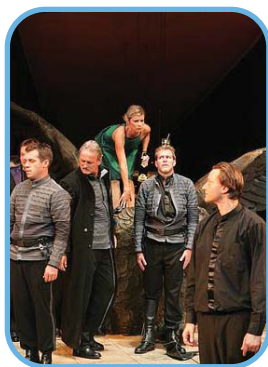
Ahány színház, annyi szokás: egyelőre még csak találgathatjuk, melyik előadásból lesz a kezdődő színházi évadban igazi fontos, kulturális esemény, miről beszélnek, mit dicsérnek vagy szidnak annyian, hogy feltétlenül meg kell majd néznünk. Az alábbi válogatás a sikerre legesélyesebb darabokat mutatja be – de persze a színházban éppen az a jó, hogy sosem lehet előre tudni, mi okoz váratlan meglepetést.

Sárga Liliom

Nemzeti Színház

Rendezte: Mohácsi János. Szereplők: Hevér Gábor, Kaszás Attila, Mertz Tibor, Kulka János, Schell Judit

Ezzel az előadással Kaposvár költözik Budapestre. Mohácsi János – minden bizonnyal egyik legkülönösebb, legegységesebb, legkevésbé besorolható rendezőnk – magával hozza a Nemzetibe kedves színészeit és zenészeit, hogy egy váratlan (az ő esetében tehát: szokásos) fordulattal egy népszínművet állítson színpadra. Bíró Lajos darabját természetesen alaposan átírja, és lehetetlen alcímmel látta el: „Ködben égő bánat három zenés részben” – áll a színlapon. Mentéségre szóljon, hogy már az eredeti mű is merész átírás eredménye. A szerző saját kisregényét, a Szolgák országát igazította színpadra, és ennek során a szomorú történet és annak vadromantikus szörnyű vége happy enddel megkoronázott vidám, könnyed darabbá változott. Mohácsi János rendező tavalyi, kaposvári – hasonló műfajú – előadása, a Csak egy szög csodálatos élmény volt. És egyben hangos és játékos és nagyon teátrális; olyan, amelyben minden mondatnak legalább két értelme van, minden tett megmutatja saját abszurd tükörképét is. Olyan, amelyben lelepleződnek a hétköznapi hazugságok, az elcsépelet mondatok, az unalmas gondolatok. A Csak egy szög „sorsra érdemes embe-

rek”-ről szólt. Ilyenek pedig sokan vannak. Mohácsi azt ígéri, feltámasztja a népszínmű elfelejtett műfaját; de biztosak lehetünk benne, hogy ha rajta múlik, ami feltámadt, az egészen más lesz, mint ami egykor volt.

Pisti a vérzivatarban

Vígszínház

Rendezte: Marton László. Szereplők: Gálffi László, Lukács Sándor, Harkányi Endre, Gyuriska János

A Pisti a vérzivatarban hosszú és stílszerűen groteszk fordulatokban bővelkedő története ezer szállal kapcsolódik a Vígszínházhoz. 1969-ben, a darab első változatának megjelenésekor még Latinovitsnak szánták a főszerepet (bármilyen nehéz is ezt most elképzelni); mire '79-ben, jó néhány kompromisszum és átírás után színpadra került a mű, Tordy Géza és Garas Dezső vitte a prímet. Várkonyi Zoltán rendező a próbák közben került kórházba, és kénytelen volt továbbadni a stafétabotot ifjú tanítványának, Marton Lászlónak. Marton – nyilatkozatai szerint – csupán megvalósította haldokló mestere félbemaradt szándékait. Azóta nagyot változott a világ, de a magyar Jedermann botladozásai aktuálisak maradtak. A groteszkre még mindig nagy szükség van: Örkény humora épp annyira érvényes (és fájdalmas), mint huszonöt évvel ezelőtt. Igazi színházi esemény, hogy a huszonötödik évfordulón Marton újrendezi ezt a fordított Ember tragédiáját, melyben a főhős legalább annyi keserv után találkozik az irracionális reménnyel, mint Ádám. Ott az úr hangja hozza a biztatást. Itt egy bizonyos dr. Varsányiné apróhirdetése az atomháború utáni, elnéptelenedett Budapesten: „Hozott szalonnával egérintést vállalok.”

Casanova Nuova

Kecskeméti Katona József Színház

Rendezte: Ács János. Szereplők: Alföldi Róbert,

Balogh Erika, Balázsovits Edit, Király Attila

Az előadás író-rendezője a legnagyobb legendával rendelkező magyar színház (a kaposvári) egyik legnagyobb legendával rendelkező személyisége. Ács János ezúttal nemcsak a próbákat irányítja: ő is írta a darabot, amelynek főszereplője Casanova. Ám a direktor szándékai szerint a közönség ezúttal Casanova új arcát ismerheti meg: nem a köztudatban élő híres szeretőt, a hazárd nőcsábászt és kalandort, hanem egy ennél jóval összetettebb és izgalmasabb férfialakot. Ő az érett reneszánsz szülötte, azé a koré, amely igazán kedvezett a különleges egyéniségeknek. A darab Casanova Naplója alapján, művelődés-, öltözködés-, sőt orvostörténeti szakmunkák felhasználásával készült: igazi időutazást ígér az

akkori Európába. A rendező így ír darabjáról: „Az a cél vezetett, hogy egy Főhős – nemcsak a darab, de az akkori Európa egy főhőse – életén keresztül bemutassak egy különös, vad, nyugtalan, önmagát kereső, szélsőséges gondolatok által vezérelt világot, mely időbeli távolsága ellenére nagyon is közel áll a mi – hasonlóan a saját identitását kutató – látomásos életünkhöz.”

Feketeország

Kréta Kör Színház a Millenárison

Rendezte: Schilling Árpád. Szereplők: Csákányi Eszter,

Gyabronka József, Mucsi Zoltán, Rába Roland

A talán legtöbbet turnézó, külföldön legtöbbet szereplő színházi társulatunk nem először vág neki annak, hogy egyéni sorsok és jellemek bemutatása helyett közvetlenül arról beszéljen, ami mindannyiunkat körülvesz: a mai Magyarország hétköznapjairól. A Kréta Kör a Fővárosi Nagycirkuszban sokáig és nagy sikerrel játszotta a Hazámházam című produkcióját. Új bemutatójuk, a Feketeország (címét Babits verséből kölcsönözték) ehhez lesz hasonló: szkeccsekben, apró, részben rögtön-

zött jelenetekben reagálnak a napi hírekre. Nem politikai kabaré ez, de ahhoz nagyon hasonló: a nevetés, az ének, a látványos show-elemek bőven szerepet kapnak, ám – ahogy a cím is sugallja – az összkép nem túl optimista. Az alapanyagot azok a megrendelhető SMS-üzenetek szolgáltatják, amelyek 160 karakterben fogalmazták meg a napi érdekességeket. A hírekre készült jelenetekből, a színészek ötleteiből készült az előadás nagy része, ezt egészítik ki a társulat állandó szerzőjének, Tasnádi Istvánnak szürreális monológjai. A Hazámházam 2002-ben botrányt okozott és sok elismerést kapott. Feltételezhetjük, hogy a folytatás sem lesz kevésbé provokatív: márpedig ez az egyik legszebb színházi erény.

Még, még, még ...

De mindez természetesen csak a kezdet: az ország színházai az idei évadban is rohamra indulnak a nézők kegyeiért. A Vígszínház, az Operettszínház és az Operaház közös Shakespeare-bérletet kínál. Aki ezt megvásárolja, az egyszerre kapja Seregi László Makrancos Kata-balettjét, a Rómeó és Júlia musicalt és a Vígszínházban színpadra állított Sok hűhó semmiért előadást, amelyet Eszenyi Enikő rendez, a főszerepet pedig a színház két ifjú titánja, Pindroch Csaba és Csöre Gábor alakítja. A Madách Színház is meglepetéssel készül: október végétől, tizenhárom éves szünet után újra a közönség elé lép Paudits Béla. Természetesen énekelni fog, és természetesen kedvenc dalaiból, slágereiből, kupléiból válogat. A budapesti színházrajongók biztosan örömmel nyugtázzák, hogy egy új teátrum is nyílik a fővárosban. A Belvárosi Színház az egykori Broadway mozi (a régi Filmmúzeum) felújított épületében fog működni: elsősorban zenés produkciókkal készül, de nem lesz saját társulata, vendégeket hív majd az országból és a világból. A Madách Kamarából önálló Örkény Színházzá alakult társulat nagy fába vágja a fejszéjét: a Mácsai Pál rendezésében újrafordított Csehov-darabot, a Sirályt mutatják be Kerekes Éva, Czukor Balázs és Végvári Tamás főszereplésével. A Bárka színházban a gyerekeké a főszerep. A nagy sikerű Pál utcai fiúk után Vidovszky György A legyek urát rendezte meg kamasz szereplőkkel, sok munkával, szívszorítóan jó eredménnyel.